

має бути збалансована з потребами українських виробників експортної продукції та продукції, що конкурує з імпортом [3].

Список використаних джерел:

1. Внешнеэкономическая деятельность предприятия: Учебник для вузов. – М.: Междунар. отношения, 2001. – 544 с.
2. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посібник. – К.: Знання, 2006. – 463 с.
3. Інтернет-ресурс: <http://www.fnd.com.ua>.
4. Нісходовська О.Ю., Марусей Т.В. Національна економіка в умовах економічної глобалізації. Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. 22-24 листопада 2018р., м. Львів

Мальченко Дмитро
студент 2 курсу ОС «Магістр»
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»,
Науковий керівник: **Кучер О.В.**,
к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ОСНОВНІ ФУНКЦІ ТА ПРИНЦИПИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Формування місцевого самоврядування виявилось одним із найбільш складних та суперечливих завдань становлення сучасної державності України. На шляху демократичних процесів постав цілий комплекс політичних, економічних, соціальних, кадрових, психологічних та інших перепон. Адже реальна, дієздатна муніципальна влада передбачає не лише конституційно-правове визнання прав територіальних громад, декларування самостійності місцевого самоврядування у вирішенні питань місцевого

значення, не лише закріплення правових, соціальних та інших гарантій цієї самостійності, встановлення функцій та компетенції місцевого самоврядування, а й створення правових, організаційних, економічних, соціальних, кадрових та інших умов для реалізації її завдань та функцій. В Україні місцеве самоврядування на сучасному етапі вийшло на новий щабель свого розвитку.

Розуміння суті місцевого самоврядування неможливе без характеристики його функцій та принципів.

Вирішення питань місцевого значення в інтересах місцевого населення визначає основні функції місцевого самоврядування: забезпечення участі населення у вирішенні питань місцевого значення; управління комунальною власністю, фінансовими засобами місцевого самоврядування; забезпечення комплексного розвитку територій; забезпечення потреб населення в соціально-культурних, комунально-побутових та інших життєво необхідних послугах; охорона громадського порядку; захист інтересів і прав місцевого самоврядування, гарантованих Конституцією України [1, с.12].

Визначальною функцією місцевого самоврядування є забезпечення участі населення у вирішенні питань місцевого значення, оскільки саме завдяки ній реалізуються всі інші функції.

Під принципом слід розуміти суб'єктивно усвідомлену в науці об'єктивну закономірність, притаманну будь-якому соціально-політичному явищу, сформульовану у вигляді певної ідеї, правила чи засади.

До основних принципів місцевого самоврядування в Україні, що є найважливішими ознаками будь-якої демократичної держави, відповідно до ст. 4 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», належать:

- народовладдя: носієм суверенітету й єдиним джерелом влади в Україні є народ, що здійснює її безпосередньо та через органи державної влади і місцевого самоврядування;

- законність в організації та діяльності інституцій місцевого самоврядування, що підкріплена чинним законодавством України;

- гласність, що забезпечує прозору діяльності органів місцевого самоврядування і систематичну інформацію населення про неї;
- колегіальність, що означає таку організацію та функціонування відповідного колективного органу, до складу якого входить певна кількість осіб, вибраних персонально у визначеному законом порядку, і питання, що належать до його компетенції, вирішуються більшістю голосів на засадах колективного обговорення;
- поєднання місцевих і державних інтересів, яке відбувається внаслідок реалізації спільних зусиль органів місцевої влади;
- виборність: органи місцевого самоврядування формуються шляхом вільних виборів, що здійснюються на основі загального, рівного і прямого виборчого права таємним голосуванням терміном на 5 років;
- правова, організаційна та матеріально-фінансова самостійність у межах повноважень, визначених чинним законодавством;
- підзвітність та відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування перед територіальними громадами;
- державна підтримка та гарантія місцевого самоврядування, що виявляється у наданні територіальним громадам та їхнім органам владно-управлінських повноважень, відповідно до ст. 7 Основного Закону;
- судовий захист прав місцевого самоврядування, відповідно до ст. 145 Основного Закону.

Головні принципи місцевого самоврядування зумовлюють характер його системи, територіальної, організаційно-правової та матеріально-фінансової основ, особливості правового статусу територіальних громад, органів і посадових осіб місцевого самоврядування. З огляду на це, основні принципи місцевого самоврядування можна умовно поділити на дві групи: 1) ті, що є універсальними, тобто властивими як місцевому самоврядуванню та його органам, так і державному управлінню та його органам, іншим органам державної влади; 2) ті, що властиві лише місцевому самоврядуванню та його органам.

До першої групи принципів місцевого самоврядування слід віднести такі: народовладдя, законності, гласності, колегіальності, виборності.

Вагомими аргументами на користь щодо перших двох принципів (народовладдя та законності) є положення самого Основного Закону України, відповідно до яких «народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади і органи місцевого самоврядування» [2, 3], а також те, що «органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України» [1, 4].

Що ж стосується інших трьох принципів (гласності, колегіальності, виборності), то вони також є універсальними принципами, тими закономірностями, які притаманні організації та діяльності не тільки місцевого самоврядування та його органам, а й іншим органам державної влади. Адже в демократичній державі влада має бути не тільки ефективною та відповідальною перед народом, а й прозорою для громадян усієї країни.

До другої групи принципів місцевого самоврядування слід віднести наступні: правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності в межах повноважень, визначених Законом та іншими законами; поєднання місцевих і державних інтересів; державної підтримки та гарантій місцевого самоврядування; підзвітності та відповідальності перед територіальними громадами їх органів та посадових осіб; судового захисту прав місцевого самоврядування.

Фундаментальним принципом, викладеним в Європейській Хартії місцевого самоврядування, ратифікованій Україною, є автономія.

Автономія (з грец. – незалежність) – це право на самостійне вирішення проблем місцевого значення – здійснювати власний розвиток та управляти процесами суспільного життя, свобода на впровадження на відповідній території самоврядування в обсязі, визначеному державними структурами [1, с.13].

Правова автономія органу місцевого самоврядування полягає в тому, що він має власні повноваження, визначені законом і, де це можливо, – Конституцією [3, 2], а також має право на судовий захист для забезпечення своїх повноважень та дотримання конституційних принципів самоврядності. Ці повноваження мають бути виключними та повними, тобто такими, які б не належали одночасно іншим органам. У межах своїх повноважень орган місцевого самоврядування має повну свободу для здійснення ініціатив. За реалізації делегованих повноважень, цей орган повинен мати свободу пристосувати їх здійснення до місцевих умов.

Організаційна автономія полягає в тому, що орган місцевого самоврядування повинен мати можливість сам визначати свою власну внутрішню структуру, яка відповідала б місцевим запитам і одночасно забезпечувала б таким чином ефективне управління. Органи місцевого самоврядування не підпорядковані ієрархічно іншим суб'єктам влади і будь-який адміністративний контроль за їх діями можливий для забезпечення законності та конституційних принципів місцевого самоврядування.

Фінансова автономія місцевого самоврядування полягає у праві його інституцій володіти та розпоряджатись власними коштами, достатніми для здійснення їх функцій та повноважень. Формування та використання місцевих фінансових ресурсів, які перебувають у розпорядженні органів місцевого самоврядування, здійснюються ними самостійно.

Список використаних джерел

1. Лазор О. Д. Основи місцевого самоврядування [Текст]: Навчальний посібник. 3-тє видання доповнене і перероблене. / О. Д. Лазор. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 432 с.

2. Конституція України [Текст]: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Бюджетний кодекс України [Текст] від 8 липня 2010 р. – [чинний] / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50–51. – Ст. 572. – (Нормативно-правовий акт ВРУ. Кодекс).

4. Про статус депутатів місцевих рад [Текст]: закон України № 93-IV від 11 липня 2002 р. – [чинний] / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 40. – Ст. 290. – (Нормативно-правовий акт ВРУ. Закон).

Матвієць Катерина
студентка 1 курсу ОС «Магістр»
спеціальності «Екологія»,
Науковий керівник: **Чикуркова А.Д.**,
д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ЕКОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ - ДЖЕРЕЛО ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Передумовою виходу з еколого-економічної кризи є розробка і впровадження інновації з високим ступенем екологічності та економічної ефективності. Інновація — це нове явище, новаторство або будь-яка зміна, яка вноситься суб'єктом господарювання у власну діяльність із метою підвищення своєї конкурентоспроможності, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.[1, с. 15]

На мою думку, інновації, в тому числі і екологічні, сприяють посиленню конкурентоспроможності компаній, оскільки спостерігається сильна кореляція між ринковою діяльністю і новими екологічними продуктами. Продуктові і технологічні інновації допомагають завойовувати й утримувати частину ринку, збільшувати прибутковість на цих ринках.